

על מבנה הקברים שם כיצד נטמנו בהם הצדיקים, ועל מידת היראה המופלגת שנהגו העולים לציונים 'לא כל אנשים הולכים רק אנשים מיוחדים ובלא מנעלים ובטבילת מקוה' וכן מביא מעשה פלא שאירע במקום. אך אחר שנחרבו האהלים הוקם אהל גדול על קברי ג' הצדיקים.

מתוך הסכמת הרב ר' זלמן מרגליות זצ"ל, רבה של האניפאלי,
לס' 'מנורת זהב'

אמ"ח 1234567

שם נכתב אודות הציונים הק' בעיר האניפאלי.

"אספר לו מעשה קטנה אשר נעשה בזכ הקין. אשר באמצע הלילה שלא היה שום אדם על הבית עלמין, נפל הלעמטער אשר חלוי על הציון הק' של רבינו ר"ר משולם זוסיא זוקלכ"ה זי"ע (האכלים כס ג') זה אצל זה של רבינו זלכ"ה ושל רבינו רשככ"ג ר"ר צער זוקלכ"ה זי"ע המגיד הגדול ממעזריטש, ושל רבינו ר"ר ליב כהן זוקלכ"ה. על הציונים לא כל אנשים הולכים אלא אנשים מיוחדים, ואלא מנעלים ובעצילת מקוה. ורק האיש המשגיח על כג' אכלים הק' להדליק נר חמיד אשר דולק בקציעות הוא כולך ג' פעמים ביום להעלות הנר חמיד במנעלים ואלא עבילכ). ובהלעמטערי היו עומדין ג' לאמפין דולקים על הארון של עץ שהוא על הציון הק' והארון היה נסגר בהדעק כנכוך, ובחור הארון היו מונחין קוויטליך מבקשות למאות, ועל הארץ היו ג"כ ענפי חילנות וצלעטלעך, שכל אחד אשר הולך על הציון משליך על הארץ לוויגל עם צלעטלעך. ונשרפו כל הקוויטליך אשר בחור הארון עם כל הענפים אשר בארץ והיה אש גדול והבית והארון נשאר שלמים אשר הוא של עץ יבש מכמה שנים - לא שלט בו השריפה מבית ומבחוץ בזכות הצדיק הק' זי"ע."

אמ"ח 1234567

מסע
הקודש
כסלו
תשס"ג

בחיל וברעדה ובחרדת קודש נכנסנו לאוהל של מרן המגיד הגדול ממעזריטש, ואשר שם טמונים גם הרה"ק רבי זוסיא זי"ע והרה"ק בעל 'אור

הק' רבי אהרן מטשערנאביל זצ"ל, והיה חשוך בנים ר"ל משך שנים רבות. בכל הפעמים הרבות בהם נסע לטשערנאביל היה מזכיר את עצמו להפקד בזש"ק, והיה משיב לו הרה"ק מהר"א בזה"ל: הוצא דאגה מלבך, דו וועסט נאך האבין א קדיש'ל. ושנים רבות אחר פטירת הרה"ק מהר"א, כשהיה הגאון הנ"ל כבן שבעים נולד לו בנו הוא הרה"ח ר' משולם נתן ז"ל.

10. הרה"ק הרבי ר' משולם זוסיא מהאניפאלי זי"ע הצטיין מימי נעוריו בתכונה של חיפוש האמת. תדיר ביקש ושאל במה יעשה נחת רוח לבורא יתברך, וכל מה שנראה לו כמסייע למטרה זו, לא הרפה ממנו. כך עלה ונתעלה במעלות עבודת ד'. שמעו של מרן הבעש"ט הק' הגיע אליו והחליט ללכת אליו ואף יצא לדרך. אך לבסוף

קיב

הגנוז'י"ז זי"ע. כשתחושה עילאית של ימים נוראים אופפת אותנו בבחינת
"במוצאי מנוחה קדמנוך תחילה", נגשנו ברטט אל הציונים הק'.

כ"ק מרן אד"ש ציוה את השמש הרה"ח ר' פייבוש הי"ו לומר דברי
התעוררות והוא אכן פתח פיו ברגש כיד ה' הטובה עליו.

בין הדברים הביא בשם הרה"ק רבי ישכר דב מבעלזא זי"ע שאמר בשם
זקינו הרה"ק מאפטא זי"ע שיום פטירת הצדיק הוא כיום חתונתו ושמחת לבו.
נכשם שנוהגים בשמחת נישואין לתת "דרשה געשאנק" (כדאיתא בזה"ק פר' ויצא)
כך גם ביוםא דהילולא של הצדיק נותן הקב"ה מתנה לצדיק והוא שאפשר ביום

התיישב בדעתו שאין הליכה זאת כדאית, בשל ביטול התורה והתפילה שבדרך, ושב
לביתו. כעבור שנה או שנתיים החליט שוב לבא אל הבעש"ט ולקבל תורה מפיו, אך אז
שמע שהסתלק כבר לשמי רום.

התקרבותו המעשית לדרך החסידות החלה כאשר נפטר אביו הצדיק, ועבר להתגורר
אצל דודו, ר' אלימלך פיילט ממעזריטש, שהיה משב"ק אצל המגיד הגדול ממעזריטש
זי"ע. אז דבקה נפשו במגיד ונעשה מחשובי תלמידיו.

כידוע קיבל ע"ע גלות יחד עם אחיו הרבי ר' אלימלך, נעים ונדים היו בארץ ובעת ההיא
החזירו נשמות נדחות לשורשם, ורבים השיבו מעוון.

רבינו האריך ימים, ונסתלק ביום ב' שבט תק"ס, כבן ע"ז שנים, י"ג שנה אחר פטירת
אחיו הרבי ר' אלימלך, ומנו"כ בהאניפאלי סמוך ונראה לציון רבו המגיד.
על מצבתו חרות:

"פ"נ קדוש ד' אדמו"ר הרב החסיד המפורסם רשכבה"ג עובד ד' מאהבה והשמח
ביסורים ורבים השיב מעוון כ"ש מוה"ר משולם זוסיא ברא"ל זלה"ה, שנת תק"ס ב'
שבט, זי"ע ועכי"א.

אוצר החכמה

ז. הרה"ק רבי יהודה לייב הכהן מהאניפאלי זי"ע בעל 'אור הגנוז' היה בתחילה מתלמידי
הגר"א מוילנא שהעיד עליו שראוי לתואר 'גאון', ואכן בימיו היה מכונה בשם רבי לייב
חריף. לאחמ"כ התקרב לדרך החסידות ונעשה מגדולי תלמידי המגיד ממעזריטש. לימים
בא בקשרי חיתון עם המגיד מקאזניץ בלקחו את בנו ומ"מ הרבי ר' משה'לע מקאזניץ
כחתן לבתו. כן התקשר עם הרה"ק רבי שלמה מקארלין ולקח את בנו רבי משה
מלודמיר לחתן.

מעניין, שריעו הגה"ק הרב מלאדי כאשר הדפיס את ספרו המפורסם "תניא" לא לקח
הסכמה כי אם מהרבי ר' זושא ומרבי יהודה לייב הכהן. בנוסף להסכמתו שהודפסה
בריש הספר התבטא כי ספר התניא הוא קטורת למגיפה הרוחנית של עקבתא
דמשיחא. בנוסף, הסכמתו היחידה של בעל ה"צמח צדק" הוא על ספרו של רבנו ה"אור
הגנוז", ואולי קשורים הדברים זה בזה.

מחיבוריו שראו אור: 'אור הגנוז' עה"ת, 'זאת ליהודה' על ששה סדרי משנה בדרך
הקבלה, ו'שבט יהודה' על פירוש רש"י (נדפס יחד עם ספר 'אמרי קדם' תחת שם הכולל
דברי נגידים) ועוד. מדברי תורתו מובאים גם בספה"ק "אורח לחיים" ובשאר ספה"ק.
בשנת תקס"ז נסתלק לגנזי מרומים ונטמן בהאניפאלי סמוך לציון המגיד הגדול
ממעזריטש.

מסע
הקודש
כסלו
תשס"ג

קיג

זה לבקש ולפעול אצל הצדיק בני חיי ומזוני.

הרה"ק בעל ה"אור לשמים" מביא בפר' פינחס בשם המגיד הגדול זי"ע עה"פ "וכל בניך למודי ה'" דהנה איתא דהקב"ה גוזר וצדיק מבטל והקב"ה עושה רצון הצדיק. וזה כוונת הכתוב "וכל בניך" אלו הצדיקים "לימודי ה'" דכביכול מלמדים להשי"ת להשפיע מטובו לכלל ישראל.

הוצאת החכמה

וכאן החל ר' פייבוש להזכיר חולי ישראל לרפואה שלימה, רפואת הנפש ורפואת הגוף וחשוכי בנים ל"ע, והזכיר בבכיה את כל הדברים שעם ישראל זקוק להם.

לאחר דברי ההתעוררות אמרו ברוב התלהבות ובבכי פרקי תהלים מפרק צ' וכו', אח"כ אמרו ה'יהי רצון' של אחר אמירת ספר תהלים בבכי ובתחנונים כאשר כ"א הזכיר חולים הזקוקים לרפואה ובעוה"ר היתה רשימה ארוכה. גם כשהגיעו ל"ותפקוד לכל חשוכי בנים בזרע של קימא" שוב הזכירו את אחינו בני"י הזקוקים לזש"ק והיתה התעוררות גדולה מאד.

אח"כ שרו הזמר "הזכירו לפניו... שלא תאבד שארית יעקב" כו', ג' פעמים.

ה'שמש' הזכיר גם את הנהגתו של הרה"ק הרבי ר' זושא זי"ע אשר טמון פה, שדרכו בקודש היה שאת מי שהוא רואה ראשונה בבוקר אחר ברכות התורה, היה מברך אותו ומעביר לו את כל ההשפעות שמתברך בהם מן השמים, (עי' תפארת שלמה פ' תצא). ובכן גם אנו שחר קמנו ואנו הראשונים כאן היום, א"כ ודאי הוא שהרבי ר' זושא זי"ע יסייע בידינו להתברך בכל טוב ולהוושע בכל מילי דמיטב.

במקום האהל הק' שבהאניפאלי נפגשנו בעוד קבוצה של יהודים תושבי לעמבערג אשר נקבצו ובאו ביומא דהילולא דמרן המגיד זי"ע לפעול ישועות למען הכלל והפרט.

מסע
הקודש
כסלו
תשס"ג

קיד

מדברי מרן המגיד ממעזריטש זי"ע שהובאו ב'מאור עינים' פר' בשלח

תתק"ף 1234567

תתק"ף 1234567

וְכֵן מוֹרֵי וְרָצִי נִשְׁמָתוֹ בְּגִמְזֵי מְרוּמֵי אֶמֶר, דאיתא בזוהר הקדוש כי כל יום מימי השבוע קאים על מדה א', ויכי אור ציוס א' הוא מדת אהבה וכו' עיין בזוהר בראשית, ואמר שניך האדם לזכך מדותיו בכל יום, דהיינו ציוס א' מדת אהבה, ציוס ב' מדת יראה וכן כולם, יראה על מדותיו לתקנם כאמור בכל יום מדה א' ביותר, ואם לא די לו יקום על המדה עד שיצרנה. ואמר מורי שהוא נהג כך בתחילה, שהיה מפנה לבו מלמודו מכל עסקיו לעיין שעה או ב' שעות בכל יום במדה א', עד שנתבררה אללו ללולה גמורה, ובשעת צא תוספת קדושה בכל אדם לפי מדריגתו, וכל אדם הרוצה לעבוד את ה', מרגיש בעלמו בכל ערב שעת כשצא להתפלל מתעורר בו חשק יותר, לריך לחזור ולחשוב במדה שלו כאמור:

מדברי הרה"ק הרבי ר' משולם זוסיא מהאניפאלי זי"ע
שהובאו ב'מאור עינים' פר' ואתחנן

וכענין האמור שמעתי מהחכם השלם האלקי מוהר"ר **זוסיא מהאניפאלי**, פי' על מה שכתוב במעשר, ובחנוני נא בצאת אס לא אפתח לכם ארצות השמים והריקותי לכם ברכה עד צלי די (מלאכי ג'), שהוא כנ"ל, כי מי שצועה בצעחון גדול ואמונה חזקה רק בו ית' שהוא סבת כל הסיבות, ולא צעלם הסבה הכלי אשר זה ינתן השפעתו, אס הוא במדריגה זו, אזי יורד לו ההשפעה מלמעלה מצעל הרצון עלמו צלי אמצעות אמצעים ולבושים, רק מופשט מן לבושים מוגבלים שכן דרך ירידת עולמות, וזכו והריקותי לכם ברכה, מלשון אריק חרבי שפירש"י על שם שהחרב מופשט מן תערו שנתון בתוכו ונשאר ריק, וזכו והריקותי לכם ברכה, שהוא לשון התפשטות מלבושים, כאמור שהברכה יהיה מורק ומופשט מלבושים מוגבלים ואמצעים, עד צלי די שהוא סוד האמצעים, כנודע ממה שארז"ל שדי שאמר לעולמו די, שהיה העולם מתפשט ומתרחב וכו' עד שגער בו ואמר די, שהוא סוד האמצעים בצריחת העולמות כנודע, וזכו גם כן כאן עד צלי די, שפ"י מלות מעשר שתצטחו בו ותאמינו שלא יתחסר לכם שיעור מה שאתם מפרישים המעשר, עזור שיש צידו למלאות לכם כל חסרונותיכם, עזור הצעחון הגדול הזה שאין אתם משימים צעחוניכם בצבה הכוא שהוא התצואה או המעות שאתם נותנים למעשר, כמו אותן שאין מקיימין מצוה זו על שאין להם צעחון צזה, רק שמים צעחוני על התצואה והמעות הכוא וירא שלא יחסר, ואתם לא כן, אז והריקותי לכם וגו', גם אני אפשר לכם הברכה מן המוגבלות ואמצעים עד צלי די, שלא יהא צחי' די שהוא אמצעים כאמור, לעכב השפעת תמיד ח"ו, ודפח"ת.

מסע

הקודש

כסלו

תשס"ג

קטו

כאן המקום להזכיר מה שסיפר כ"ק מרן אד"ש את המעשה ששמע מפי הרה"ח ר' משולם נתן מרגליות ז"ל איש חיפה, בנו של הגאון רבי זלמן מרגליות זצ"ל רבה של האניפאלי" (נזכר לעיל עמ' קיא):

בתקופה בו כיהן אביו זצ"ל כרבה של האניפאלי נסע אחד החסידים להשתטח על הציונים הקדושים דשם. בהיותו על אם הדרך פגשו אדם אשר לא הכירו, ושאלו האם מגמת פניו היא העיר האניפאלי, בשמעו שאכן פניו מועדות לשם מסר בידו קוויטל ובקשו להניחו על ציונו הק' של בעל ה'אור הגנוז'.

משום מה פתח החסיד הלז את קפלי הקוויטל, ונרעד כאשר מצא כתוב שם כהאי לישנא: "היות שכתבת בספרך (פרשת ויחי) שבשנת תרס"ו יבוא נואל, תראה שלא תכזב בדבריך". נבהל החסיד ולא ידע לשית עצה בנפשו. בחששו להניח את הקוויטל על הציון, אך שלא להניח גם כן חשש כי שמא כותב הקוויטל אדם גדול הוא, לכן כשהגיע להאניפאלי הניחו על הסטנדר של רב העיר הגר"ז מרגליות זצ"ל.

בראות הרב את הקוויטל נבהל אף הוא ושאל מי הוא זה שהניח את הקוויטל על שולחנו. הראו לו את השליח וסיפר לו השליח את המעשה שהיה עמו ושאלו כדת מה לעשות. ענה לו הרב ששאלה כזו יש לשמוח בפני אחד מצדיקי הדור. ושאלו למי מהצדיקים הוא נוסע, השיב השליח

יז. כאן המקום להעלות את זכרו של הרה"ח ר' ברוך ב"ר יהושע דוד שוחט ז"ל. ר' ברוך, איש יקר רוח, יר"ש ומדקדק בקלה כבחמורה היה, מוצאו מסאלאוויטא ממשפחת חסידי טריסק. עבר את מאורעות המלחמה ושתה את כוס התרעלה הן בגהינום הנאצי והן תחת עול הרוסים, אז יצא נקי מכל אשר לו כאשר אף אשתו מזיו"ר ובנו נהרגו בידי הנאצים ימ"ש בקיוב. הוא הגבר אשר תחת שלטון הזדים הקומוניסטים ימ"ש מצא את האהל הק' בהאניפאלי עומד חרב, ובחששו שמא יעקרו השלטונות כל זכר לאהל - טרח במו ידיו - על אף הסכנה שבדבר - והקים על קברי המגיד הק' ותלמידיו שכבת בטון עבה ומצבות אבן. כך שאף אם יבקשו לעקור את הקברים חלילה - לא יעשו זאת בנקל וישאר עכ"פ זכר למקום הציון.

ר' ברוך זכה ועלה לעת זקנתו לאה"ק, שם התגורר בסמוך לבית מדרשינו בב"ב והיה מחשובי מתפלליו. אחר כמה שנים באה"ק נלב"ע בשם טוב ביום ה' טבת תשנ"ט מבלי להותיר אחריו זש"ק, ונטמן בבית החיים ירקון. תעמוד לו זכות הצדיקים ותהא נשמתו צרורה בצרור החיים.

מסע

הקודש

כסלו

תשס"ג

קטז

שהוא מחסידיו של הרה"ק מסאדיגורא. אמר לו אם בן שאל את רבך. עשה
בן השליח, נסע לרבו וסיפר לו את קורותיו.

שמע הרה"ק מסאדיגורא את המעשה ונודעזע אחר בן אמר לו שיקח עמו
מנין יהודים ויסע על ציונו של ה'אור הגנוז', שם יבקשו ממנו מחילה ויאמרו
שאננם יודעים מי הוא אשר שלח את הקוויטל, אך היות אפשר שהוא אדם
גדול על בן חייבים הם להניח את הקוויטל על הציון, ובן עשו.

מתוך הסכמת מרן המגיד הק' ממשערנאביל זי"ע
על ספר 'אור הגנוז'
מהרה"ק רבי יהודה לייב הכהן מהאניפאלי זי"ע

"מידי עצרי פה דרכי בקודש ק"ק צארדיטשוב הראו לדעת לפני כחצי קודש על
השם הנכבד והנורא שלא מפי הכהן הגדול בקדושה וצטרכה הוא ניהו כבוד הרב
הקדוש צולינא קדישא אור עולם צאור חיים עמון וגנוז בגן עדן העליון
הרב המנוח מוהר"ר יחודה לייב הכהן זוקללה"ה מכאניפאלא
דכירנא כד הוי אחא צהראות פנים עם כבוד אחמו"ר איש האלקים זוקללה"ה אז
חסד ואמת נפגשו לדק ושלום נשקו וכריע כאח איש את רעבו יחדיו ידבקו זכותם
יגן עלינו ועל כל ישראל... ויקנה כ"א לעלמו הספר הקדוש הזה לזכות ולשמירה
מעולה לו ולזרעו לדורותם, המדבר לכבוד הרב הק' המנוח ז"ל וכבוד תורתו שעמל
ויגע בה..."

מסע
הקודש
כסלו
תשס"ג